

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/66/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200598
Dátum vydania rozhodnutia: 16.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200598.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanej: JUDr. Jarmila Špačková, so sídlom Veterná 43, 931 01 Šamorín, správca úpadcu FARMAKUM a. s., so sídlom J. Hollého 645, 908 41 Šaštín - Stráže, IČO: 45 281 823, o určenie pohľadávky proti podstate, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/144/2014-45 zo dňa 11. júna 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/144/2014-45 zo dňa 11. júna 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 14S/144/2014-45 zo dňa 11. júna 2015 zamietol žalobu, ktorou sa pôvodne označená žalobkyňa (sociálna poisťovňa) domáhala postupom v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/, k/ zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ZKR) určenia, že pohľadávka sociálnej poisťovne uplatnená v konkurznom konaní úpadcu FARMAKUM a. s., vzniknutá z titulu nezaplateného poistného na sociálne poistenie za obdobie október 2013 vo výške 323,38 eur je pohľadávkou proti podstate. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd mal preukázané, že na majetok úpadcu - FARMAKUM a. s., bol vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu v Trnave zo dňa 09.10.2013 zverejnený v Obchodnom vestníku č. 209 dňa 29.10.2013, sp.zn. 25K/24/2013, do funkcie správcu úpadcu bola ustanovená JUDr. Jarmila Špačková, ktorá listom zo dňa 01.08.2014, doručeným sociálnej poisťovni dňa 07.08.2014 neuznala predmetnú pohľadávku ako pohľadávku proti podstate. Pôvodne označená žalobkyňa (sociálna poisťovňa) žalobou na súde sa domáhala v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/ a k/ zákona č. 7/2005 Z.z. určenia, že pohľadávka sociálnej poisťovne uplatnená v konkurznom konaní úpadcu FARMAKUM a. s., vzniknutá z titulu nezaplateného poistného na sociálne poistenie za obdobie október 2013 vo výške 323,38 eur je pohľadávkou proti podstate. Uviedla, že pohľadávka sociálnej poisťovni ako veriteľovi úpadcu vzniká, ak poistné na sociálne poistenie nebolo uhradené do dňa jeho splatnosti. V prípade, že by zamestnávateľ - úpadca uhradil poistné na sociálne poistenie v lehote jeho splatnosti, pohľadávka by jej vôbec nevznikla.

Poukázala na to, že poistné za obdobie október 2013 v sume 323,38 eur bolo splatné dňa 02.12.2013, pričom dátum splatnosti v prípade poistného na sociálne poistenie podľa zákona o sociálnom poistení predstavuje zároveň dátum povinnosti zaplatiť poistné. Zároveň mesačný výkaz poistného a príspevkov za obdobie október 2013 bol sociálnej poisťovni predložený až dňa 12.06.2014, t.j. po vyhlásení konkurzu. Za tohto stavu preto zamestnávateľ - úpadca sa nemôže stať dlžníkom sociálnej poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné a skôr, než na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov sa stane zrejým suma poistného na sociálne poistenie. Vzhľadom ku skutočnosti, že poistné na sociálne poistenie za obdobie október 2013 v sume 323,38 eur nebolo uhradené do dňa jeho splatnosti, vznikla pôvodnej žalobkyňi pohľadávka z titulu jeho neuhradenia dňa 03.12.2013, t.j. po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Za tohto stavu preto pohľadávka z titulu nezaplateného poistného za obdobie október 2013 spĺňa časové kritérium v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/ a písm. k/ ZKR na zaradenie medzi pohľadávky proti podstate. Okrem toho poukázala aj na to, že počas celého mesiaca október 2013 evidovala sociálna poisťovňa úpadcu ako ekonomicky aktívneho odvádzateľa poistného. Úpadca ako zamestnávateľ nebol ani ku dňu podania žaloby odhlásený z registra odvádzateľov poistného, t.j. je aj naďalej evidovaný ako aktívny zamestnávateľ a ekonomicky činný subjekt s evidovaným jedným zamestnancom úpadcu. Pôvodný žalobca taktiež poukázal na ustanovenie § 141 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, keď povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a odviesť poistné za zamestnanca je povinnosťou, ktorá sa viaže nielen na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru, ale predovšetkým na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného. V súvislosti so zamestnávaním a výkonom práce zamestnancov úpadcu po vyhlásení konkurzu mu vznikla zákonom stanovená povinnosť zaplatiť z vymeriavacieho základu zamestnancov poistné za sociálne poistenie. Nakoľko sa jedná o poistné za zamestnancov úpadcu, má toto jednoznačne súvis so správou majetku úpadcu, resp. s jeho speňažovaním a rovnako prevádzkovaním podniku úpadcu. Za tohto stavu preto pohľadávka z titulu poistného za obdobie október 2013 spĺňa aj vecné kritérium v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/ a písm. k/ ZKR na zaradenie medzi pohľadávky proti podstate.

Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že z ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR a komentára k tomuto ustanoveniu vyplýva, že predmetné pohľadávky na daniach, poplatkoch a clách by mohli byť zaradené medzi pohľadávky proti podstate len v prípade, ak spĺňajú dve kritériá a to, že vznikli po vyhlásení konkurzu, a ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. Poukázala na to, že listom zo dňa 25.11.2013 bolo oznámené ukončenie prevádzky, ku dňu vyhlásenia konkurzu, t.j. 29.10.2013 v zmysle § 90 ZKR. Ďalej uviedla, že ku dňu vyhlásenia konkurzu úpadca evidoval jedného zamestnanca, a to predsedníčku predstavenstva úpadcu PharmDr. G. Y., ktorá už ku dňu vyhlásenia konkurzu bola na materskej dovolenke, pričom práve z tohto dôvodu nebolo možné s ňou ukončiť pracovný pomer a za tohto stavu preto nemožno hovoriť o prevádzkovaní podniku, nakoľko reálne prevádzka úpadcu zanikla ešte v roku 2011 po sporoch medzi spoločníkmi.

V priebehu súdneho konania došlo dňa 09.09.2014 k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok č. BA-101572/2014, ktorou pôvodná žalobkyňa postúpila pohľadávky voči dlžníkom, na ktorých majetok bol vyhlásený konkurz, ktorej súčasťou bola aj predmetná pohľadávka, a to na postupníka Slovenskú konsolidačnú, a.s., Cintorínska ul. č. 21, 814 99 Bratislava. Na základe tejto skutočnosti krajský súd uznesením č.k. 14S/144/2014-28 zo dňa 29.01.2015 pripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu.

Hmotnoprávny nárok žalobkyne krajský súd posudzoval v intenciách ustanovení § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (OSP), v spojení s § 143 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a s § 28 ods. 1, s § 32 ods. 1, 2, 9, 13 a s § 87 ods. 1, 2, 7, 8 ZKR v znení účinnom od 01.01.2012, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej správne súdnictvo.

Krajský súd konštatoval, že zákon platný a účinný v čase začatia predmetného konkurzného konania definuje pohľadávky proti podstate v ustanovení § 87. Pohľadávky proti podstate sú iba také pohľadávky, ktoré zákon za pohľadávky proti podstate výslovne a taxatívne označuje v ustanovení § 87 ods. 2 ZKR, resp. pohľadávky, ktoré za pohľadávky proti podstate označuje zákon na iných miestach

(napr. § 21 ods. 3, § 45 ods. 6 ZKR). Pohľadávky, ktoré hmotnoprávne vznikli po vyhlásení konkurzu, avšak nie sú označené zákonom za pohľadávky proti podstate, nie sú pohľadávkami proti podstate; takéto pohľadávky sa uplatňujú v konkurze prihláškou. V tejto otázke sa krajský súd stotožnil s argumentáciou žalovanej, ktorá poukazovala na znenie ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/ a písm. k/ ZKR. Podľa názoru krajského súdu v predmetnej veci neboli splnené súčasne obe kritériá, na základe ktorých by vzniknutá pohľadávka z titulu nezaplateného poistného na sociálne poistenie za obdobie október 2013 mohla byť zaradená medzi pohľadávky proti podstate, poukazom na to, že bolo síce splnené časové kritérium - vznik až po vyhlásení konkurzu (poistné za obdobie október 2013 v sume 323,38 eur bolo splatné dňa 02.12.2013, pričom konkurz na majetok úpadcu FARMAKUM a. s. bol vyhlásený dňa 09.10.2013, zverejnený v Obchodnom vestníku č. 209 zo dňa 29.10.2013), nebola však súčasne splnená ďalšia podmienka pre to, aby pohľadávka bola zaradená medzi pohľadávky proti podstate, a to vecné kritérium, keď musí ísť o pohľadávky, ktoré súvisia so správou konkurznej podstaty alebo s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, čo nebolo splnené.

Krajský súd ďalej uviedol, že žaloba mala byť správne podaná ako žalobný návrh v zmysle § 80c OSP a žalobkyňa mala tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Krajský súd však vzhľadom na zásadný význam vyššie uvedených skutočností a záverov považoval za rozhodujúce vysporiadanie sa so zásadnou právnou otázkou, či predmetné pohľadávky spĺňajú zákonné kritériá pre uznanie za prednostné pohľadávky v zmysle § 87 ods. 2 ZKR.

Krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené všetky zákonné podmienky pre zaradenie medzi pohľadávky proti podstate, nakoľko vzniknutá pohľadávka z titulu nezaplateného poistného nesúvisela so správou konkurznej podstaty alebo s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol postupom v zmysle § 142 ods. 1 OSP, keď procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy konania v súvislosti s predmetnou vecou nevznikli.

2.

Vo včas podanom odvolaní žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobe vyhovie, resp. aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalobkyňa v dôvodoch odvolania namietala nesprávnosť rozhodnutia krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. S poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 87 ods. 2 písm. i/, k/ ZKR, ktorú citovala, nesúhlasila s názorom súdu, že pri pohľadávkach poistného sa nejedná o pohľadávky súvisiace so správou a speňažovaním majetku, resp. s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, s poukazom na skutkové okolnosti predmetného prípadu. Uviedla, že zákon určil, že pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie je pohľadávkou proti podstate pri súčasnom splnení dvoch podmienok: 1. vznikla po vyhlásení konkurzu, 2. súvisí s prevádzkovaním podniku alebo so správou a speňažovaním podniku a zákon neuvádza žiadne iné kritériá pre uznanie tohto druhu pohľadávky za pohľadávku proti podstate. Poukázala na to, že zamestnankyňa na materskej dovolenke bola v predmetnom období - od vyhlásenia konkurzu - 29.10.2013, počas nadobudnutia splatnosti poistného - 02.12.2013, v čase predloženia mesačného výkazu poistného a príspevkov za obdobie október 2013 - 12.06.2014 a následne aj v čase popretia pohľadávky a v čase vypracovania incidenčnej žaloby - 18.08.2014 zamestnancom úpadcu. Počas celého mesiaca október 2013 a následne až do tohto času evidovala Sociálna poisťovňa úpadcu ako ekonomicky aktívneho odvádzateľa poistného. Ďalej uviedla, že úpadca nebol ani k dnešnému dňu odhlásený z registra odvádzateľov poistného. Poistné za obdobie október 2013 v sume 323,38 eur bolo splatné dňa 02.12.2013. Dátum splatnosti v prípade poistného na sociálne poistenie podľa zákona o sociálnom poistení predstavuje zároveň dátum povinnosti zaplatiť poistné. Ak zamestnávateľ - úpadca nezaplatí poistné v deň jeho splatnosti, vzniká Sociálnej poisťovni pohľadávka na poistnom. Skutočnosť, že správca reálne zamestnával iba jediného zamestnanca na materskej dovolenke a tvrdenie, že reálne neprevádzkuje podnik nemá za následok, že sporné

pohľadávky nebudú naplňovať znaky pohľadávky proti podstate podľa § 87 ZKR. Žalobkyňa mala za to, že pokiaľ zamestnávateľ zamestnával, čo i len jediného zamestnanca, a to aj len z dôvodu čerpania materskej dovolenky, bol naďalej zamestnávateľom a bol z tohto dôvodu v zmysle zákona o sociálnom poistení povinný platiť a odvádzať poistné na sociálne poistenie naďalej, teda fakticky dochádzalo k prevádzkovaniu podniku. Tvrdila, že taktiež bolo povinnosťou správcu s odbornou starostlivosťou zhodnotiť možnosť zrušenia zamestnávateľa a skončenia pracovného pomeru so zamestnancom z tohto dôvodu, nakoľko v prípade ak skutočne došlo k ukončeniu prevádzky, bol naplnený výpovedný dôvod v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 písm. a/, bod 1 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov - výpoveď z dôvodu, ak sa zamestnávateľ alebo jeho časť zrušuje, na ktorý sa v zmysle ustanovenia § 64 ods. 3 písm. a/ bod 1 nevzťahuje zákaz výpovede. Záverom žalobkyňa zotrvala na názore, že pohľadávka vzniknutá z titulu nezaplateného poistného na sociálne poistenie za obdobie október 2013 vo výške 323,38 eur je pohľadávkou proti podstate.

3.

Žalovaná k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobkyne (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že jej odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že pohľadávka sociálnej poisťovne uplatnená v konkurznom konaní úpadcu FARMAKUM a. s., vzniknutá z titulu nezaplateného poistného na sociálne poistenie za obdobie október 2013 vo výške 323,38 eur je pohľadávkou proti podstate

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, z pohľadu, či v danej veci si súd prvého stupňa zadovážil dostatok skutkových podkladov pre rozhodnutie, zistil vo veci náležite skutkový stav a či sa dostatočne vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe žalobkyne ako aj vo vyjadrení žalovanej a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil správnosť a zákonnosť postupu žalovanej, keď poprel pohľadávku žalobkyne proti podstate, ktorej určenia sa žalobou žalobkyňa domáhala.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Odvolací súd zhodne ako krajský súd mal preukázané, že na majetok úpadcu - FARMAKUM a. s. bol vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu v Trnave zo dňa 09.10.2013, zverejnený v Obchodnom vestníku č. 209 dňa 29.10.2013, sp.zn. 25K/24/2013, do funkcie správcu úpadcu bola ustanovená JUDr. Jarmila Špačková. Sociálna poisťovňa v konkurznom konaní úpadcu FARMAKUM a. s., si uplatnila pohľadávku vzniknutú z titulu nezaplateného poistného na sociálne poistenie za obdobie október 2013 vo výške 323,38 eur, tvrdiac, že ide o pohľadávku proti podstate. Správkyňa úpadcu neuznala predmetnú pohľadávku ako pohľadávku proti podstate. Následne sociálna poisťovňa (pôvodne označená žalobkyňa) sa žalobou na súde domáhala v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/ a k/ zákona č 7/2005 Z.z. určenia, že predmetná pohľadávka sociálnej poisťovne uplatnená v konkurznom konaní úpadcu FARMAKUM a. s., je pohľadávkou proti podstate.

Odvolací súd zistil, že základné námietky žalobkyne, ktorými napáda zákonnosť napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj zákonnosť postupu žalovanej spočívajú v jej tvrdení, že súd prvého stupňa ako aj správca konkurznej podstaty jej nárok nesprávne právne posúdili, keď dôvodom popretia pohľadávky bolo, že nejde o pohľadávku, ktorá vznikla v súvislosti s prevádzkovaním podniku počas konkurzu alebo so správou a speňažovaním majetku úpadcu.

Medzi účastníkmi konania ostalo teda sporné, či pohľadávka žalobkyne z titulu dlžného poistného za mesiac október 2013 úpadcom nezaplateného v lehote, uplatnenej žalobkyňou u správcu konkurznej podstaty úpadcu v zmysle ustanovenie § 87 ods. 2 písm. i/, k/ ZKR spĺňa zákonné podmienky pohľadávky proti podstate. Z uvedených dôvodov odvolací súd zameril svoju pozornosť k aplikácii citovanej právnej úprave.

Podľa § 87 ods. 2 ZKR účinného v čase vyhlásenia konkurzu pohľadávky proti všeobecnej podstate sú a uspokojujú sa zo všeobecnej podstaty v poradí taxatívne ustanovenom v písm. a/ až m/.

Podľa § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR pohľadávky proti všeobecnej podstate sú a uspokojujú sa zo všeobecnej podstaty - pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

Podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZKR pohľadávky proti všeobecnej podstate sú a uspokojujú sa zo všeobecnej podstaty - pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia so správou a speňažovaním majetku.

Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 87 ods. 2 ZKR taxatívnym spôsobom vymedzuje pohľadávky proti všeobecnej podstate a v písmenách a/ až m/ tohto ustanovenia vymedzuje poradie ich uspokojenia zo všeobecnej podstaty. Právnu úpravu zákonodarcom sledovanú v uvedenej právnej norme § 87 ods. 2 ZKR je potrebné vykladať systematicky v kontexte s celým obsahom právnej úpravy zákonodarcom ustanovenej v tejto právnej norme. Právnu úpravu ustanovenú v jednotlivých písmenách uvedeného ustanovenia § 87 ods. 2 nie je možné preto vykladať izolovane od právnej úpravy ustanovenej v ostatných písmenách ustanovených v právnej norme § 87 ods. 2 ZKR upravujúcej obsah a charakter pohľadávky a poradie jej uspokojenia proti podstate ako aj s účelom zákonodarcom sledovaným zákonom o konkurze a reštrukturalizácii. Z uvedených dôvodov aj právnu úpravu zákonodarcom ustanovenú v § 87 ods. 2, písm. i/, k/ ZKR je potrebné vykladať systematicky v kontexte s ostatnou právnou úpravou na vec sa vzťahujúcou. Vychádzajúc z logického a gramatického výkladu ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/, k/ ZKR, pohľadávky proti všeobecnej podstate sú pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu a súvisia so správou a speňažovaním majetku.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k inému záveru ako krajský súd, keď skutkové okolnosti v danom prípade potvrdzujú, že predmetná pohľadávka sociálnej poisťovni titulom dlžného poistného za mesiac október 2013 vznikla po vyhlásení konkurzu úpadcu, ktorá skutočnosť medzi účastníkmi nebola ani sporná. Povinnosťou zamestnávateľa je platiť za svojich zamestnancov sociálnej poisťovni poistné v súlade s právnou úpravou zákona o sociálnom poistení, ktoré je splatné v nasledujúcom mesiaci. Z ktorých dôvodov, pokiaľ zamestnávateľovi vznikla povinnosť zaplatiť poistné za svojho zamestnanca v mesiaci október 2013 so splatnosťou v mesiaci nasledujúcom, a preto ak v mesiaci október 2013 bol vyhlásený na neho konkurz, tak pohľadávku dlžného poistného v uvedenom mesiaci je potrebné posudzovať za pohľadávku súvisiacu s prevádzkovaním podniku počas konkurzu a súvisiacu so správou a speňažovaním majetku.

Podľa § 32 ods. 1, 9, 13 ZKR každú prihlásenú pohľadávku správca porovná s účtovnou a inou dokumentáciou úpadcu, zoznamom záväzkov, prihliadne na vyjadrenia úpadcu a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak pri skúmaní zistí, že pohľadávka je sporná, je povinný ju v spornom rozsahu poprieť.

Veriteľ má právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou, pričom žaloba musí byť podaná voči všetkým, ktorí popreli pohľadávku. Toto právo musí byť uplatnené na súde voči všetkým týmto osobám do 30 dní od doručenia písomného oznámenia správcu o popretí pohľadávky veriteľovi, inak zanikne. Právo na určenie popretej pohľadávky je uplatnené včas aj vtedy, ak bola podaná žaloba v lehote na nepríslušnom súde.

Ak bola popretá pohľadávka veriteľa, o ktorej rozhodovať patrí do právomoci iného orgánu ako súdu, je súd, ktorý by bol príslušný na preskúmanie zákonnosti takéhoto rozhodnutia, príslušný aj na konanie o určení tejto pohľadávky; to platí aj vtedy, ak iný orgán ako súd takéto rozhodnutie nevydal.

Zákonodarca v citovanej právnej norme ustanovil správcovi úpadcu povinnosť poprieť pohľadávku aj v jej časti, ak zistil, že pohľadávka alebo jej časť je sporná a súčasne priznal veriteľovi právo domáhať sa určenia popretej pohľadávky na súde v zákonnej lehote. V právnej úprave odseku 13 citovanej právnej normy zákonodarca stanovil vecnú príslušnosť správneho súdu pre konania o návrhu veriteľa - žalobcu, na určenie popretej pohľadávky, ak predmetom určenia je popretá pohľadávka, o ktorej rozhodovať patrí do právomoci iného orgánu ako súdu tak, že vecne príslušným je súd, ktorý by bol príslušný na preskúmanie zákonnosti takéhoto rozhodnutia, čo platí aj vtedy, ak iný orgán ako súd takéto rozhodnutie nevydal.

Vychádzajúc z uvedeného povinnosťou krajského súdu ako vecne príslušného na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veci dlžného poisťného sociálnej poisťovni - pôvodného žalobcu ako veriteľa, napriek tomu, že rozhodnutie v danej veci nevydala, bolo preskúmať oprávnenosť jej pohľadávky v merite veci - dlžné poisťné úpadcu a za tým účelom si zadovážiť relevantné skutkové zistenia. Skúmajúc zákonných aj skutkových podmienok vzniku dlžného poisťného úpadcu - pohľadávky pôvodného veriteľa - sociálnej poisťovni v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z., je zákonným predpokladom pre aplikáciu právnej úpravy ustanovenej v § 87 ods. 2, písm. i/, k/ ZKR.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov vychádzajúc zo skutkových okolností danej veci vyplývajúcich zo spisu krajského súdu dospel k záveru, že súd prvého stupňa v danej veci náležite nepostupoval, keď predmetu konania nevenoval náležitú pozornosť sledujúc účel zákonnej úpravy ustanovenej v § 87 ods. 2 ZKR, a v súlade s citovanou právnou úpravou nevykonal žiadne dokazovanie na okolnosti vzniku a právneho dôvodu pohľadávky veriteľa, z ktorých dôvodov odvolací súd námietky žalobkyne uvedené v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa považoval za relevantné k vyhoveniu jej odvolacieho návrhu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, h/ ods. 2 a s § 246c ods. 1 OSP a s § 492 ods. 2 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu v intenciách názoru odvolacieho súdu opätovne v medziach podanej žaloby preskúmať zákonnosť vzniku pohľadávky veriteľa - žalobcu a zákonnosť postupu žalovaného a vo veci opätovne rozhodnúť, a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť, vysporiadajúc sa so zásadnými žalobnými dôvodmi žalobcu.

V novom rozhodnutí krajský súd opätovne rozhodne o náhrade trov konania, vrátane o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a s § 492 ods. 2 SSP).

Povinnosťou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od

1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky súčasne považuje za potrebné dodať, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republike v zmysle príslušnej právnej úpravy v zásade uplatňuje, primárne preskúmava zákonnosť postupu rozhodovania žalovaného krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmavať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.